

Yaşlılık ve Dini Başa Çıkma: Ömür Dediğin Programı Örneği

Abdullah Özler

 <https://orcid.org/0000-0003-2248-9380> | abdullahozler@hotmail.com

Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Öz

Yaşlılık, yaşamın diğer dönemlerine göre fizyolojik, bilişsel ve psikososyal değişimlerin daha da belirginleştiği bir dönemdir. Bu dönemde vücudun fonksiyonel kapasitesinde düşüş yaşanmakta, bilişsel olarak bellek ile ilgili sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bununla birlikte yaşlılık döneminde daha yakın bir ihtimal olarak değerlendirilen ölüm, aile üyeleri ve yakınların vefatı, yaşanan rol kayıpları ile yalnızlık karşılaşılan bazı psikososyal sorunlardır. Bu bağlamda çalışmanın temel problemini yaşlı bireylerin karşılaştıkları psikososyal sorunların tespiti ve bu sorunlarla başa çıkma sürecinin din psikolojisi bakış açısı ile değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Nüfus yapısında yaşanan değişime bağlı olarak ülkemiz ve dünya yaşlı nüfus oranı, gün geçtikçe artmaktadır. Bu kapsamda yaşlı bireylerin psikososyal sorunlarının neler olduğu ve bu sorunlarla başa çıkma sürecinde hangi metotların öne çıktığı psikoloji ve din psikolojisi bilimi ile yaşlı bireylerle çalışmalar yürüten ilgili kamu ve sivil toplum kuruluşlarına veri sunacak olmasından dolayı önem arz etmektedir. Çalışmada, “Ömür Dediğin” programı özelinde yaşlı bireylerin karşılaştıkları psikososyal sorunların tespiti ve bu sorunlarla başa çıkma sürecinde dini veya seküler başa çıkma etkinliklerinden nasıl yararlandıklarını ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu çalışma kapsamında, yaşlı katılımcıların konuk olarak yer aldığı “Ömür Dediğin” programı doküman olarak ele alınmış ve incelenmiştir. Nitel araştırma deseninde kullanılan amaçlı örneklem tekniği ile ilgili program bölümleri tespit edilmiştir. Bu kapsamda çalışmanın grubunu “Ömür Dediğin” programının 20.10.2023 tarihi itibarıyla yayınlanan 315 bölümünün tamamı, örneklemi ise “Ömür Dediğin” programının 45 bölümü oluşturmaktadır. Çalışmada elde edilen görüşlerin analizinde, tematik ve betimsel içerik analizi tercih edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre ölüm kaygısı, bir başkasına muhtaç olma, yalnızlık, eş veya çocukların vefatı ve yakın aile üyelerinin (eş, çocuk) süregelen hasta olmalarına bağlı olarak devamlı bakımlarını gerçekleştirmenin yaşlı bireyler tarafından zor ve sıkıntılı bir süreç olarak algılandığı değerlendirilmiştir. Yaşanılan sorunlara bağlı olarak başvuru başa çıkma metotlarının da farklılaşabildiği görülmekle birlikte bu süreçte dinin önemli bir başa çıkma kaynağı olduğu görülmüştür. Kader inancı, dua, sosyal destek, ahiret inancı, şükür algısı, imtihan algısı, dini kitap okuma etkinlikleri ve sabrın başlıca başvuru dini başa çıkma etkinlikleri olduğu tespit edilmiştir. Yaşlı bireyler, karşılaştıkları problemlerle başa çıkma sürecinde dini başa çıkma unsurlarından yararlanmalarının yanı sıra seküler başa çıkma metotlarından da faydalanmaktadırlar. Buna göre; daha fazla sosyalleşme çabası içerisinde olma, iş ve meşguliyet edinme, duygu ve düşüncelerini yazılı metinlere aktarma, doğaya yönelme, hatıra ve rüya da öne çıkan bazı seküler başa çıkma metotları olarak belirlenmiştir.

* Bu çalışma Prof. Dr. Behlül Tokur danışmanlığında sürdürülen “Yaşlı Bireylerde Hayat, Din ve Değer Algıları ile Başa Çıkma Süreci Üzerine Bir Araştırma” başlıklı yüksek lisans

tezi esas alınarak hazırlanmıştır (Ankara: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Anahtar Kelimeler

Din Psikolojisi, Yaşlılık, Psikososyal Sorunlar, Başa Çıkma, Dinî Başa Çıkma.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sunulan “Yaşlılık ve Dini Başa Çıkma: Ömür Dediğin Programı Örneği” adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	08.08.2024
Kabul Tarihi	22.08.2024
Yayın Tarihi	31.08.2024
Kategori	Sosyal ve Davranış Bilimleri, Psikoloji
Araştırma Alanı	Din Psikolojisi
Sempozyum	:
Adı	4. Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/600
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	8. Oturum - 28 Ağustos 2024 Wednesday 19:00 - 20:10
Telif Hakkı	© 2024 Abdullah Özler. Yazar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Özler, Abdullah. “Yaşlılık ve Dini Başa Çıkma: Ömür Dediğin Programı Örneği”. 4. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu: Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 107-110. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Religious Coping at Old Age: ‘Ömür Dediğin’ TV Programme As An Example

Abdullah Özler

 <https://orcid.org/0000-0003-2248-9380> | abdullahozler@hotmail.com
Master's Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

Abstract

Old age is a period when physiological, cognitive, and psychosocial changes become more evident compared to other periods of life. During this period, there is a decrease in the body's functional capacity. Besides, memory-related cognitive problems may be encountered. However, death, which is considered a closer possibility at old age, death of family members and relatives, loss of roles, and loneliness are some of the psychosocial problems encountered. In this context, the main problem of the study is to identify the psychosocial problems faced by elderly individuals and to evaluate the process of coping with these problems from the perspective of religious psychology. Due to the change in the population structure, the rate of elderly population in our country and the world is increasing day by day. In this context, what the psychosocial problems of elderly individuals are and what methods come to the fore in the process of coping with these problems are important as it will provide data to the science of psychology and religious psychology and to relevant public and non-governmental organizations that work with elderly individuals. In this study, it is aimed to identify the psychosocial problems that elderly individuals face, specifically in the “Ömür Dediğin” program, and to reveal how they benefit from religious or secular coping activities in the process of coping with these problems. Within the scope of this study, the “Ömür Dediğin” program, in which elderly participants appeared as guests, was handled and examined as a document. Program sections related to the purposeful sampling technique used in the qualitative research design were identified. In this context, the group of the study consists of all 315 episodes of the “Ömür Dediğin” program broadcast as of 20.10.2023 and the sample consists of 45 episodes of the “Ömür Dediğin” program. In analyzing the opinions obtained in the study, thematic and descriptive content analysis was preferred. According to the results of the research, it was evaluated that carrying out continuous care was perceived as a difficult and troublesome process by elderly individuals due to death anxiety, needing someone else, loneliness, death of spouse or children, and chronic illness of close family members (spouse, children). Although it is seen that the coping methods used may differ depending on the problems experienced, religion has been seen to be an important coping source in this process. It has been determined that belief in fate, prayer, social support, belief in the afterlife, gratitude, perception of test, and reading religious books, patience are the main religious coping activities used. Elderly individuals benefit from religious coping elements as well as secular coping methods in the process of coping with the problems they encounter. Accordingly, making an effort to socialize more, getting a job and occupation, transferring feelings and thoughts to written texts, turning to nature, memory, and

dreams were determined as some prominent secular coping methods.

* This study is based on my master's thesis entitled "A Research on the Process of Coping with life, Religion and Value Perceptions in Older Individuals", which was completed in 2024 under the supervision of Prof. Dr. Behlül Tokur (Ankara: Ankara Yıldırım Beyazıt University, Institute of Social Sciences).

Keywords

Psychology of Religion, Old Age, Psychosocial Problems, Coping, Religious Coping, Religious.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled "Religious Coping at Old Age: 'Ömür Dediğin' TV Programme As An Example" presented at the Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2024-08-08
Accepted	2024-08-22
Published	2024-08-31
Category	Social and Behaviour Sciences, Psychology
Research Area	Religious Studies, Psychology of Religion
Conference	:
Title	4th Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/tsbs/article/view/600
Location & Date	Online - August 26-31, 2024
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 8 - August 28, 2024, Wednesday 19:00 - 20:10
Copyright	© 2024 Abdullah Özler. The author retains the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Özler, Abdullah. "Religious Coping at Old Age: 'Ömür Dediğin' TV Programme As An Example". <i>The 4th Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 107-110. Ankara: Oku Okut Press, 2024. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54